

Ökoiskolai beszámoló 2023-2024. tanév

Környezettudatos nevelés

a Felsőbüki Nagy Pál Általános Iskolában

Negyedik éve tevékenykedtünk ebben a tanévben Ökoiskolaként. Az öko-munkatervben megfogalmazott célok és feladatok alapján munkálkodtunk a tanév során, melyben havonta részleteztük a tevékenységeinket. Azonban folyamatosan is jelen volt intézményünkben a gyerekek környezettudatos szemléletének formálása a mindennapokban. Iskolánk dokumentumaiban alapvetően megjelenik a környezetvédelem, klímavédelem és a természet szeretetére való nevelés. Tanórákon és tanórán kívüli munkaformákban is megjelent ebben a tanévben is a fenntarthatóságra nevelés.

Ökoiskolai munkatervünkben leírt feladatainkat a következőképpen teljesítettük:

Augusztus utolsó napjaiban a pedagógusok rendezték az alsó tagozatos tantermeket és a felsős szaktantermeket, majd a tanulókkal közösen szeptember első napjaiban igyekeztünk osztálytermeinket barátságossá, esztétikussá felöltöztetni, díszíteni. A zöld növények, virágok minden osztályteremben és szaktanteremben, valamint a világos folyosókon is helyet kapnak.

Az intézmény területén elhelyezett szelektív hulladékgyűjtők segítségével a színek – anyagok szerinti válogatás könnyen megtanulható. A szemételés szerencsére nem jellemző iskolánk diákjaira az épületen belül, az udvaron viszont többször kell szerveznünk szemétygyűjtési akciókat.

Kerékpáros közlekedésre bíztattuk tanulóinkat és szüleiket a megfelelő időjárás idején. Bekapcsolódtunk Bük város projektjébe, mely az élhető város egyik elemeként az autómentes közlekedést is célul tűzte ki. A biztonságos biciklizés szabályairól tanórákon, valamint tanórán kívül is sokat beszéltünk rendőri előadással is kibővíve. A projektben szerepet kapott az ismeretek felelevenítése játékos formában is, elméleti és gyakorlati ügyességi versenyen is összemérték tudásukat a diákok. A városban felfestett kerékpárúton közlekedhetnek a kerékpározók. A kerékpártároló is biztonságos, így a szülők nyugodtan engedhetik gyermeküket önállóan is kerékpárral.

A hagyományokhoz hűen az idei évben is meghívást kaptak kis elsőseink, hogy visszalátogassanak a szüretre az oviba. Lelkesen készültek, szüreti ruhát öltöttek magukra, majd az iskolából együtt vonultak énekszóval az értük érkező óvodásokkal. Ott megölelték a kedves óvónéniket, dajka néniket, az óvodás társakat, meséltek is az elmúlt egy hónap iskolai eseményeiről. Részt vettek a táncházban, megtekintették az óvónők által bemutatott bábszínházi előadást és ügyesen forgatták a prést is. Vidám délelőttöt töltöttek együtt, meglevenedtek a kedves emlékek, megtalálták egymást az egykori óvodás társakkal.

Iskolánk nevelőtestülete és diákjai ebben a tanévben is lelkesen kapcsolódtak be a Magyar Diáksport Napja programsorozatba. 2023. szeptember 29-én a hagyományoktól eltérve most évfolyamonként tervezték meg kirándulásaikat, sporttevékenységeiket a diákok

osztályfőnökeikkel. Egy célja volt minden csoportnak: mozogni, sportolni a szabadban és közben rengeteg közösségi élménnyel gazdagodni. E gondolatok szellemében alakították ki az úticélok az évfolyamok. Az elsősök Bük városában vették birtokba a játszótereket, játszottak labdás és közösség építő mozgásos játékokat. A többi alsós évfolyam a környező városokban tett városfelfedező gyalogtúrákat. Közben megismerkedtek a tűzoltók munkájával, bekukkantottak egy-egy múzeumba is és a városok nevezetes épületeit is megtekintették. A felső tagozatosok többféle sportágat választottak ezen a napon. Az ötödikesek kerékpárral jutottak ki a golfpályára, ahol a golfozás alapjaival ismerkedtek, majd a horgászto partján főztek bográcsban, közben pedig a horgászok nyugalmas sportjáról tudhattak meg sokat. A hatodikosok gyaloglással érték el a fürdőváros nevezetes pihenő és játszóhelyeit, hogy a szabadtéri kondiparkban edzzenek. A nyolcadikosok egy közeli vadászházhoz túráztak és a vadászat rejtelmeibe nyertek betekintést. A hetedikesek pedig a „Petőfi 200” program keretében Budapest nevezetességeit ismerték meg 3 napon keresztül. Főként gyalog jutottak el az egyes helyekre. Jártak a Margit-szigeten és a Városligeti Szabadtéri Sportpályán is, ahol lehetőségük volt a sportjátékok kipróbálására, amelyek alkalmasak voltak a koordináció, a térlátás, az állóképesség fejlesztésére. Iskolánk minden diákja és pedagógusa felüdülve, élményekkel gazdagodva töltötte a mozgásos napot!

Alsó tagozatos diákjainkkal október 24-27-ig tartottuk az egészségnevelés projekthetet. Idei témánk az egészséges gyermeki lélek volt. Arra törekedtünk, hogy az egészséges életmód területeit érintve a gyerekek figyelmét még jobban ráirányítsuk saját magukra, egészségük megőrzésére, annak védelmére. Több programot szerveztünk, korosztályoknak megfelelő szinten. Az elsősök elültették emlékfájukat, mely a környezet szépítését is szolgálja. Az elkészült rajzok, melyeket ki is állítottunk, az egészség érdekében tett mindennapi feladatokat tükrözik. Kvíz formájában adtak számot ismereteikről a kisiskolások. Zenére mozgunk közösen az iskola udvarán. Nem félünk a fogorvostól! – ezt a hetente zajló fogászati ellenőrzéseken is megmutatták a gyerekek és megígérték az alapos fogmosást, fogaik védelmét. Bepillantást nyerhettek a negyedikesek egy fogtechnikai laborba is, ahol nagy-nagy türelemmel mutatták meg nekik a fogtechnikusok, hogyan készülnek a fogpótlások. Azonban ők is a fogápolásra hívták fel inkább a gyerekek figyelmét. Az egészséges táplálkozást a gyümölcssaláták, valamint a mókás szendvicsek alapanyagai alapján beszéltük meg. A gyerekek nagyon szívesen készítették és fogyasztották is el a finomságokat. „Kamaszodunk? Kamaszodunk!” címmel beszélgettek a védőnők a negyedikesekkel az őket egyre inkább foglalkoztató kérdésekről, és a higiéné fontosságáról. A DADA óra keretében a káros szenvedélyekről volt szó, melyek szintén az egészséges életmód védelmét hivatottak szolgálni. A héten elhangzott beszélgetések, tevékenységek úgy gondolom hozzájárultak ahhoz, hogy a kisiskolások tudatosabban figyeljenek oda egészségük védelmére. Köszönettel tartozunk mindenkinek, aki lehetőséget biztosított a programok megvalósítására.

Az állatok világnapján érdekes programok várták a gyerekeket. Iskolánk közösségével bekapcsolódtunk az országos Állatvédelmi témahét programsorozatába, mely október 2-13-ig tartott. Az alsó tagozatosokkal az állatokkal való személyes találkozást tartottuk fontosnak, többféle formában. A felsősök az online tanórákba kapcsolódtak be és oldották meg az online feladatokat. Kézműves foglalkozásokon is az állatokkal kapcsolatos munkák születtek. Fontos számunkra az állatok védelme és azt szeretnénk, hogy a gyerekek felelős gazdái

legyenek kiskedvenceiknek. Megalkottuk élőképpel a Témahét logóját is, mellyel kifejezzük mi is: „Hiszünk az állatvédelem-pedagógiában! A jövő állatbarátai a mai osztálytermekben nőnek fel. Az állatvédelem-pedagógia a gyermekek számára a természettel és az állatokkal való kapcsolat mélyítését jelenti. Általuk megtanulhatjuk a fenntartható és empatis élelmód alapjait, melyekre a jövők épülhet.”

A témahét első napján "Noé bárkája" címmel állatok simogatására volt lehetősége a gyerekeknek. Nagy-nagy szeretettel fogadták, vették körül és simogatták a kiskedvenceket - tengerimalacot, nyuszikat, hörcsögöt, fürjeket, vadászgöreynt -, de a kiskecskék sem maradtak bőséges táplálék és sétáltatás nélkül. Köszönjük az Álomkép Lovasudvar vezetőjének a lehetőséget, az élményt, a felelős kigazdikká váló terelgetést a beszélgetés során! A keddi napon ápolási, szépítési tanácsokkal látta el a 3-4. évfolyam tanulóit Vargáné Horváth Brigitta kutyakozmetikus. A gyerekeket beavatta a tisztán tartás rejtelseibe, felhívta a figyelmet az állatok szőrének gondozására, és kezükbe vehették az eszközöket is, amelyekkel dolgozik. Rengeteg kérdésre érkezett megszívlelendő jótanács. Szent Ferenc, az állatok védőszentje – névünnepe, október 4-e az Állatok világnapja. Ezen a délutánon a gyerekek nagyon mozgalmas, és izgalmas foglalkozásokon vehettek részt. Igazi kutyavilág volt! Megismerkedhettek az Éden Kutyaiskola és Kutyapanzió munkájával, a barátságos kutyusok tanításának módszereit ki is próbálhatták. Bizony volt, mikor a gyereket sétáltatta a kutya és nem fordítva. Nagy élmény volt a gyerekeknek a kutyasuli munkájába bepillantani. A befogadott kutyusok életviteléről, gondozásáról a Kölyökmentők munkatársai adtak tájékoztatást nagy érdeklődés mellett. Öröm volt simogatni a félénk kutyusokat, amiket a gyerekek barátságosan fogadtak. A rendőrkutyákat a 112 szombathelyi Hívásfogadó Központ munkatársai hozták el az iskolába. Ők a gyerekeknek a veszély jelzésének fontosságáról is beszéltek, sőt szituációs játékkal a helyes segítségkérést is megismertették. Érdekes színfoltja volt a délutánnak egy negyedikes kislány, Angelika, aki megmentett görögteknyösét mutatta meg az érdeklődőknek és beszélt annak gondozásáról, válaszolt türelmesen az apró részletekre is kíváncsiskodó kérdésekre. A nap végére egyaránt elfáradtak a gyerekek és az állatok is, de remek délután volt.

Köszönjük a sok-sok hasznos információt és érdekes ismeretet a hozzánk ellátogató „szakembereknek”. A héten szerzett ismeretek, tapasztalatok bízunk benne, hozzásegítik a gyerekeket ahhoz, hogy kisállataikat felelősségteljesen gondozzák, ápolják és legfőképpen szeressék.

Az őszi és tavaszi papírgyűjtésen jelentős mennyiségű hulladékpapírt gyűjtöttek az osztályok, mellyel szintén az újra hasznosításra, a környezet védelmére hívjuk fel a figyelmet.

Az energijárőrök szorgosan tették feladatukat, a tantermekben és a folyosókon a feleslegesen világító lámpatesteket lekapcsolták.

Ősszel és tavasszal virágok ültetésével is díszítjük a tantermeket, neveljük a gyerekeket a virágok szeretetére, a napi gondoskodásra. Így tapasztalati úton ismerik meg a növények fejlődését, gondozását.

Az őszi kirándulások során a felső tagozatosok a zánkai Erzsébet táborban is jártak, ahol többféle környezettudatos szemléletet formáló programon vettek részt: Bogárshow, Kutya-bemutató, filmvetítés, játékos szelektív hulladékgyűjtés. Az alsósok az Erzsébet Karácsonyon

és a Tavaszi ottalvós osztálykiránduláson szereztek a Balaton téli és tavaszi arcának megismerése mellett ismeretekben gazdag, szép élményeket.

Az iskola életében a december egy nagyon mozgalmas, de meghitt, várakozással teli időszak. Az ünnepekre való készülődés áthatja a mindennapokat. Ünneplőbe öltöztették a szorgos gyermek és felnőtt kezek az osztályokat, a folyosókat. Az ablakokból a papír hópihék és hóemberek mosolyognak vissza a természet adta havazásra. Fehérbe öltözött kint a táj és bent az ablakok is. Diótörők, Mikulások integetnek a díszes fenyőfák közül a szekrények ajtajairól. Az aulában központi helyet foglal el a fenyőfa és körbeveszik az adventi jelképek, csodaszép dekorációk. Nagy lelkesedéssel készítik a gyerekek apró ajándékaikat a szülőknek, testvéreknek. Az első adventi gyertyát az alsó tagozatos közösség gyújtotta meg ünnepi műsorral. A kis elsősök hópihe tánca, az adventi jelképek felelevenítése, az első adventi angyal megjelenése és a közös éneklés szívet melengető volt. A mindennapi reggeli hangulatot az aulában a gyertyák egyre növekvő fénye indítja. Az adventi koszorún a negyedik gyertyát a felsősök közössége gyújtotta meg a téli szünet előtti utolsó tanítási napon, melyen karácsonyi versek idézték meg az ünnep hangulatát és az énekkar előadásában csodaszép karácsonyi dalok csendültek fel. A szülők lelkesedésével és támogató segítségével készültek el azok a praktikus, kreatív és többnyire újrahasznosított madáretetők, amelyeket a szünet után kiteszünk az iskola udvarán, és segítségükkel etetjük az itt telelő madarakat. Köszönjük! A lelkes anyukáknak tartozunk köszönettel azokért a csodálatos mézeskalács házakért, amit a gyerekekkel együtt készítettek el, és építhettük fel belőlük a mézeskalács falunkat – meseházakkal, templommal és fenyőfákkal. A csodaszép látvány mellett a mézeskalácsillat lengte be az iskolát és fokozta az ünnepvárás hangulatát. A városi adventi koszorú 3. gyertyájának meggyújtására az ünnepi műsor lehetőségét iskolánk tanulói kapták. A „Szeretet ereje” című összeállítással a karácsony üzenetét, a szeretet összetartó, segítő erejét adták át. Ezt jelenítettük meg a versekkel, a felcsendülő dalokkal, a táncokkal és a jelenetekkel. A betlehemes játék segítségével pedig köszöntöttük a kis Jézuskát, a Szeretetet.

Hagyományörzés is fontos iskolánk életében. A farsangi időszakban vidám díszekkel ünneplőbe öltöztettük az alsós tantermet, folyosókat és az iskola auláját is, hogy a január 26-i mulatság még hangulatosabb legyen. Ezen a napon már reggel több kisdíák is maskarába bújva érkezett a suliba, és a nap folyamán egyre többen váltották át iskolai ruhájukat jelmezzé. Az alsósok karneválja egy közös évfolyamonkénti bemutatkozással kezdődött, vidám felvonulással. Az idei évben az egyszerű, házilag elkészített, de annál ötletesebb jelmezek vitték a pálmát. Majd az osztályokban folytatódott a farsangolás. A táncolást vidám játékok szakították meg, de a nagyobbaknál csoportos bemutatók is tarkították a mókás délutánt. Több osztályban tartottak tombolahúzásokat is a gyerekek nagy örömeire. A megfáradt vidám gyerekeket a szüleik által biztosított üdítők, fánkok és finomságok lendítették új erőre a tánchoz. Ezen a napon a sulis nem zárta kapuit délután, hanem az aulát ötletes jelmezekbe bújt felső tagozatosok töltötték meg, hogy este 8-ig ropják a táncot, hangos énekükkel, vidámságukkal őrizzék a telet. A gyorsan elröppenő délután emlékezetes pillanatait még sokáig felidéztek a gyerekek.

Környezetvédelmi jeles napjainkra ebben a tanévben is kiemelt figyelmet fordítottunk. Iskolánk alsó tagozatos tanulóival bekapcsolódtunk az Országos Gyógyszerészeti és Élelmezés-egészségügyi Intézet által meghirdetett Happy-hét programba. Az eseménysorozat a Víz napjához kapcsolódik szorosan, hiszen célja nem más, mint a vízfogyasztás népszerűsítése. A tanulókkal játékos tanórákon, kisfilmek segítségével megismertettük a víz fontosságát, és azt, hogy a fiatalok folyadékpótlás céljából elsősorban vizet fogyasszanak. A gyerekek a tanórák, a sportesemények keretében tanultak a víz szerepéről, a megfelelő mennyiségű folyadékpótlás jelentőségéről, valamint a cukros üdítők, energitalok túlzott fogyasztásának káros következményeiről is. Rajzokat készítettek a tanulók, amellyel a víz fontosságát jelenítették meg. A tantermek, folyosók dekorációja is a természetben megjelenő vízivilághoz, valamint a csapvízhez kapcsolódott. A Víz világnapján kék színű ruhát öltöttek a gyerekek és tanítók mindannyian és közösen egy nagy vízcseppet megformálva is kifejezték a víz életünkben betöltött szerepének fontosságát. A Víz világnapját a Büki Gyógyfürdőben ünnepeltük, ahol a rajzok alkotói szép díjakat kaptak. Különdíjban részesültek a videót készítőik. A Föld napja is minden évben izgalmas feladatokat tartalmaz a gyerekek számára. Faültetés, rajzpályázat, vetélkedők színesítették a programokat.

A Fenntarthatósági témahét programjaiban az osztályközösségek valósították meg a különböző projekteket. A témahét utolsó napján Öko-napot tartottunk, amikor bemutatták produktumaikat a közösségek. A Fenntarthatósági Témahét az idei évben április 22-26-ig tartott, melynek egyik kiemelt témája a hulladék és a tudatos fogyasztás. Április 22-e, a Föld Napja alkalmából különleges tanórákat tartott a büki Nestlé Purina gyár két munkatársa - Kiss Attila okleveles mérnök-tanár, a duális szakképzés vezetője és Kovács András Béla környezeti fenntarthatósági vezető – a hetedikes és nyolcadikos diákoknak. A tanórák keretében a környezetvédelem, fenntarthatóság témakörén belül a rendelkezésünkre álló környezeti erőforrások végességéről, a megújuló energiákról, az élelmiszer pazarlás megelőzéséről, a fenntartható élelmiszer termelésről-fogyasztásról, a különféle csomagolások előnyeiről-hátrányairól, valamint a szelektív hulladékgyűjtés és házi komposztálás fontosságáról beszéltek az előadók a diákoknak. A Témahéten a felsős tanulók osztályfőnöki órák keretén belül játékos feladatok segítségével bővíthették ismereteiket, miközben megtanultak, felelősségteljes és tudatos döntéseket hozni. Az alsó tagozatosok főként az újrahasznosítás jegyében tevékenykedtek, hiszen csodaszép díszeket készítettek hulladék anyagokból. Alsóban még kiemelt téma volt a rovarokkal való megbarátkozás. Ebben a témában a pillangókat részesítettük főként előnyben a hét során. Egy kihívás keretében a negyedikesek magokat ültettek a gyakorlókertben, melyhez az ágyásokat a hetedikesek készítették elő.

Május 10-én a Madarak és fák napját ünnepeljük, ez az esemény is kiemelt szerepet kapott iskolánk életében. Az alsósokkal későbbi időpontra tettük a neves nap megtartását, a felsősök viszont e jeles napon tartottak rendhagyó tanórákat. A felső tagozatos diákok 9 helyszínből álló akadálypályát teljesítettek. Az állomásokon madarakat, fákat, kellett felismerni, totót oldottak meg, természet és madarak hangjait ismerték fel, próbára tették helyesírásukat is. Kiemelt szerepet kaptak a 2024 év fajtái, mint kerecsensólyom, közönséges bükk. Dr. Gyurác Zoltán Tanszékvezető Úr vendégelőadóként tartott előadást „Büki és környékének állatvilága” címmel. Sok új ismerettel gazdagodtak ezeken a jeles napokon tanítványaink.

A madarak és fák napot megünnepelni iskolánk alsó tagozatosaival Lócsra, a Rózsafaluba látogattunk el, hogy a természet csodáiban gyönyörködhessünk. Kerékpárral indultunk, hogy természetvédők legyünk ezáltal is, de sajnos az időjárás közbeszólt, így a szülők segítségével jutottunk ki ebbe a kedves kis faluba. A polgármesterasszony fogadott minden évfolyamot és ismertette röviden a település történetét. Közben bemutatta a gólyafészket, a fecskepanziót, ami nagyon tetszett a gyerekeknek. Az utcákat járva nem győztünk gyönyörködni a gyönyörű rózsákban, csodaszép virágkompozíciókban és szippantani az illatukat. A madárbarát tanösvényen a madarak életéről, gondozásáról hallhattunk sok-sok érdekes, új információt a települési referenstől. Ő még a közösségi fűszerkertet is megmutatta a gyerekeknek, amelynek illatával nem nagyon tudtak betelni. A helytörténeti múzeumban elsőkézből, történelem tanárnővel együtt kalandozhattunk a múltban, a korabeli bútorok, használati tárgyak megismerésével. Rengeteg kérdéssel hosszú időt tudtunk volna még ott tölteni. A csoportokat a polgármesterasszony rózsasziromból készült szörppel és rózsalekváros falatkákkal kínálta, a gyerekek nagy öröme. Köszönjük a lehetőséget és a szíveslátást, élményekkel gazdagon tértünk vissza a suliba!

Tanulóink a tanév során folyamatosan bekapcsolódtak azokba a sport és közismereti versenyekbe is, amelyek a környezetvédelemmel, természetismerettel kapcsolatosak.

A hetedikesek a Határtalanul program keretében Erdélyben – Gyergyószék és környékével ismerkedtek a természet adta csodálatos kincsekkel, szerevve felejthetetlen élményeket.

Pályáztunk az „Állatbarát Általános Iskola” címre, melyet széleskörű tevékenységünk jutalmaként el is nyertünk.

Úgy érezzük, ebben a tanévben is sokat tettünk azért, hogy a környezetvédelemmel kapcsolatos tevékenységekkel a tanulók ismereteinek gazdagítását szolgáltuk.

Bük, 2024. augusztus 31.

Összeállította: Baloghné Simon Erika és Szabó Zoltánné